

LA
LA001041

Oslo, 18. april 2008

Det Kgl. Nærings- og handelsdepartement
Postboks 8014 Dep
0030 Oslo

postmottak@nhd.dep.no

Deres ref.
200704830-2

Vår ref.
/

MODELL FOR INVESTERINGSAVTALER – ALMINNELIG HØRING

Norges Rederiforbund takker for høringsinvitasjon av 7. januar 2008 med utkast til modellavtale for investeringer samt tilhørende kommentarer.

Norges Rederiforbund er nærings- og arbeidsgiverorganisasjon for 160 norske rederier i utenriksfart og offshore entreprenørbedrifter. Medlemmer av Norges Rederiforbund driver en verdensomspennende virksomhet. I økende grad inkluderer dette også landbaserte investeringer i anlegg og terminaler i forbindelse med intermodal transport og offshorevirksomhet.

Innledningsvis vil forbundet uttrykke tilfredshet med at Regjeringen har avklart at verken Grunnloven eller myndighetenes reguleringsadgang er til hinder for at også Norge kan inngå bilaterale og multilaterale investeringsavtaler. Vi anser dette som handelspolitisk viktig, ikke minst av hensyn til at Norge kan ta fullt del i prosessene med EFTA-frihandelsavtaler, samt at en kan imøtekomme ønsker fra utviklingsland og andre handelspartnere om inngåelse av bilaterale investeringsavtaler.

Fra et bedriftsperspektiv vil kommersielle hensyn og vurderinger være avgjørende for investeringsbeslutninger, som ofte kan ha tidshorisonter på flere tiår. Vurdering av kommersiell og politisk risiko spiller en viktig rolle for slike beslutninger. Rettslig bindende investeringsavtaler bidrar til økt forutsigbarhet og redusert investeringsrisiko for norske bedrifter og for investeringsvertslandene. I et globalt og konkurranseintensivt forretningsmiljø er det særlig viktig at norske bedrifter ikke har svakere investeringsadgang og -beskyttelse enn konkurrerende bedrifter.

Når det gjelder utkastet til modellavtale er forbundet positiv til at denne innarbeider både nærings- og handelspolitiske perspektiver samt utviklingspolitiske hensyn i forbindelse med investeringer og etableringer ute. Forbundet har følgende spesifikke kommentarer

Markedsadgang – bestevilkårsprinsippet og nasjonal behandling

Forbundet stiller seg positiv til at modellavtalen både inneholder bestemmelser om markedsadgang og beskyttelse av etableringen etter at investeringen er gjort. Fra et bedriftsperspektiv er det viktig at norske bedrifter sikres like konkurransevilkår gjennom avtalefestet bestevilkårsbehandling (MFN) og nasjonal behandling (NT) både i forbindelse med investeringsadgang/etablering og beskyttelse etter etablering/investering har funnet sted.

Vi stiller oss videre positive til at avtalen bygger på et prinsipp med mulighet for at enkeltsektorer kan unntas fra avtalens virkeområde gjennom såkalt "negativ listing" slik EFTA i dag praktiserer og slik det er lagt opp til i modellavtalen.

Når det gjelder avtaleutkastets vedlegg A, hvor det åpnes for å kunne reversere forpliktelse om nasjonal behandling innen en gitt sektor, bør det inkluderes bestemmelser som sikres kompensasjon dersom slik reversering medfører betydelig verditap for allerede foretatte investeringer. For den enkelte bedrift er det lite tilfredsstillende om slik reversering bare kompenseres ved krav om å åpne andre sektorer.

Ekspropriasjon

Forbundet mener at bestemmelsene knyttet til ekspropriasjon er viktige for bedriftene og at hensikten må være at disse er effektive og gir investor tilstrekkelig beskyttelse. Det bør ivaretas gjennom en formulering om at ved ekspropriasjon skal kompensasjonen skje på en raskt, adekvat og effektiv måte ("prompt, adequate and effective compensation") slik den for eksempel er formulert i den gjeldende BIT-avtalen mellom Norge og Russland fra 1995 i artikkel 5 som Norge har undertegnet og akseptert.

Ytelseskrav

Forbundet deler departementets vurderinger i forhold til de såkalte ytelseskravene. Ytelseskrav kan bidra til samfunnsøkonomisk ineffektivitet og kan åpne for uheldig myndighetskobling som vil vanskeliggjøre lønnsomheten i investeringene og, i verste fall, hindre at investeringene finner sted. Forbundet ser imidlertid at utviklingspolitiske hensyn i forhold til MUL-land kan tale for ytelseskrav, ref. ministererklæringen fra WTO i Hong Kong. I slike tilfeller er det imidlertid svært viktig at prinsippene om nasjonal behandling og bestevilkår får anvendelse.

Kapitalbevegelser og midlertidig bevegelse av personer

Forbundet er enige i betydningen av å sikre at alle kapitalbevegelser knyttet til investeringer skal foregå fritt og at man også sikrer at partene i avtalen gir investorer og deres nøkkelpersonell rett til midlertidig oppholds- og arbeidstillatelse i forbindelse med investeringsvirksomheten. Dette må også gjelde ektefeller og barn.

Forbud mot å senke standarder

Forbundet støtter at modellavtalen får bestemmelser som hindrer at en vertsstat søker å tiltrekke seg investeringer gjennom å senke standarder innenfor helse, miljø, sikkerhet og grunnleggende arbeidsstandarder.

Rett til regulering

Forbundet er også enig i bestemmelsen om statens rett til å foreta legitime reguleringer av et samfunnsområde, som både nasjonale og utenlandske bedrifter må respektere og etterleve.

Tvisteløsning

Forbundet er positiv til at utkastet til modellavtale åpner opp for investor – stat tvisteløsning, med en ubetinget rett til å prøve en eventuell tvist mot verstlandet i en internasjonal voldgiftsrett ved brudd på investeringsavtalen. En avtale uten henvisning til slik tvisteløsning gir ingen særlig verdi for investoren.

Modellavtalen legger til grunn at man kun bruker tvisteløsningsmekanismen knyttet til ICSID, nært knyttet til Verdensbanken. Det fremholdes i kommentarene at fordelene med ICSID er at det har et fast sekretariat, har gode og utfyllende prosedyreregler, oversiktlige kostnader og den mest effektive mekanismen for gjennomføring av en beslutning. Forbundet slutter seg til disse vurderingene og de foreslåtte prosedyrer for tvisteløsning.

Med hilsen
NORGES REDERIFORBUND

for Lars Almklov